Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
dos. Zaur Məmmədov
"14" 02 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050807-Sosial İş
Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət
Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət
I. Fənn haqqında məlumat:
Fənnin adı: Uşaq və yeniyetmələrlə sosial iş -1
Fənn proqramı: Azərbaycan Universiteti "Sosial iş" ixtisası üzrə bakalavr hazırlığı üçün 25.01.2018-ci il tarixli iclasının (pr № 5) qərarına əsasən təsdiqlənmişdir. "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" fənləri kafedrasının 14 fevral 2024-cü il tarixli iclasında müzakirə edilmişdir (Protokol N07)
Kodu: İPFS-B01
Tədris ili: III (2024-2025) semestr VI
Tədris yükü: Ümumi-210 saat; Auditoriya saatı-75 saat (45 saat mühazirə, 30 saat seminar)
Tədris forması: Əyani
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 7 kredit
II. Müəllim haqqında məlumat:
Adı, soyadı, dərəcəsi: *m.Mirzəzadə Günel Məhərrəm qızı*
E-mail ünvanı: gunelmirzazada@mail.com
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Ə.Məmmədov k.19
III. Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:
Qədirov Ə.Ə. Yaş psixologiyası. – Bakı, 2002
Bayramov Ə.S. Şagirdlərdə əqli keyfiyyətlərin inkişafı. – Bakı, 1967
Əlizadə Ə.Ə. Uşaq və yeniyetmələrin cinsi tərbiyəsi. – Bakı, 1986.
Bayramov Ə.S., Əlizadə Ə.Ə. Sosial psixologiya. Bakı 2003
Əliyev R.I. Şəxsiyyət və onun formalaşmasının etnopsixoloji əsasları. Bakı, 2000
Bayramov Ə.Ə., Əlizadə Ə.Ə. Psixologiya. 2-ci nəşri. Bakı, 2002.
IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisinnən öncə hər hansı fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.
V. Korekvizitlər: Fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda digər fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.
VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Sosial iş ixtisasının tətbiqi zamanı mütəxəssislərin qarşısına çıxan ən həssas risk qrupu uşaqlar və yeniyetmələr olduğuna görə, bundan başqa ailə və sosial qruplarla iş zamanı azyaşlıların bu prosesdən əhəmiyyətli dərəcədə təsirləndiyini nəzərə alaraq onlarla bağlı xüsusi yanaşmaların və nəzəriyyələrin öyrənilməsi vacibdir. Bu baxımdan "Uşaq və yeniyetmələrlə sosial iş" fənni önəmlidir. Həmçinin tədris kursu "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət fənləri" kafedrası nəzdində psixoloji və pedaqoji yönümlü ixtisasların tədris planı çərçivəsində işlənmişdir. Tədris planına uyğun olaraq bu kurs bakalavr səviyyəsinin tələbələri üçün müstəqil fənn kimi tədris olunur. Kursun tədrisi III tədris ilinin VI semestrində 75 saat (45 s. mühazirə,30 s. məşğələ) nəzərdə tutulur.

Kursun tədrisində ilk növbədə "Uşaq və yeniyetmələrlə sosial iş" mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri, prinsiləri ayrı-ayrı bölmələri barədə izahlara yer verilir. Tələbələr fənni öyrənməklə sosial işlə bağlı zəruri biliklərə yiyələnəcəklər.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminarın nəticələrinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarina uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.
-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir
-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
-4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandıra bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

CamScanner ilə skan edilib

-0 bal- suala cavab yoxdur.
Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.
Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə(imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydalarının pozulması:
Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.
X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 45 saat , seminar 30 saat. Cəmi: 75 saat

№	Keçirilən mövzuların məzmunu	Müh.	Sem.	Tarix
1	**Mövzu 1. Giriş. Körpəlik və erkən uşaqlıq dövrünün xüsusiyyətləri** **Plan:** 1. Körpəlik və erkən uşaqlıq dövrünün xüsusiyyətləri 2. Erkən uşaqlıq yaşının xüsusiyyətləri 3. Erkən uşaqlıq dövründə müstəqillik meylinin formalaşması 4. Bağça yaşı dövründə uşaqların ümumi inkişafı	2	2	
2	**Mövzu 2. Kiçik məktəb yaşı dövrünün xüsusiyyətləri.** **Plan:** 1. Məktəbəqədər yaş dövründə uşaqlarda idrak prosesləri və nitqin inkişafı 2. Kiçik məktəb yaşı dövrünün xüsusiyyətləri 3. Uşağın məktəbə psixoloji hazırlığı 4. Uşağın məktəb həyatının ilk dövrünün psixoloji xüsusiyyətləri 5. Kiçik yaşlı məktəblilərdə idrak proseslərinin inkişafı	2	2	
3	**Mövzu 3. Yeniyetməlik yaşının ümumi xarakteristikası.** **Plan:** 1. Yeniyetməlik yaşının ümumi xarakteristikası 2. Yeniyetmə yaşında şəxsiyyətin formalaşması 3. Yeniyetmələrin mənlik və əxlaqi şüuru haqqında 4. Yeniyetmələrdə yaşlılıq hissi və meylinin formalaşması 5. Yeniyetmələrin təlim fəaliyyəti və onlarda idrak proseslərinin inkişafı	2	2	
4	**Mövzu: 4. İlk gənclik yaşında şəxsiyyətin inkişafı.** **Plan:** 1. İlk gənclik yaşında şəxsiyyətin inkişafı 2. Gənclik yaşının ümumi xarakteristikası 3. Böyük məktəblilərin təlim fəaliyyəti və idrak proseslərinin inkişafı 4. İlk gənclik dövründə idrak proseslərinin inkişafı	2	2	
5	**Mövzu 5. Şəxsiyyətin inkişafı ilə bağlı nəzəriyyələr.** **Plan:** 1. Şəxsiyyətin inkişafı ilə bağlı nəzəriyyələr 2. Ziqmund Freyd- Psixoseksuallığın inkişaf nəzəriyyəsi. 3. Erik Eriksonun - Psixososial təkamül nəzəriyyəsi. 4. Jan Piyajet - Koqnitiv inkişaf nəzəriyyəsi.	2	2	
6	**Mövzu 6. Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaq və yeniyetmələrin problemləri.** **Plan:** 1. Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən mərhum olmuş uşaqların təsnifatı. 2. Valideyn himayəsindən mərhum olmuş uşaqların çətinlikləri. 3. Sosial işçilərin valideyn himayəsindən mərhum olmuş uşaqlarla gördüyü işlər	4	2	
7	**Mövzu 7. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı zorakılıq** **Plan:** 1. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı törədilən zorakılıq halları 2. Uşaqlara və yeniyetmələrə göstərilən emosional zorakılıq 3. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı törədilən fiziki zorakılıq 4. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı etinasızlıq və laqeydlik halları 5. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı cinsi zorakılıq	4	2	

CamScanner ilə skan edilib

8	**Mövzu 8. Müəssisələşmənin səbəbləri.** **Plan:** 1. Uşaqlarla bağlı müəssisələşmə prosesi. 2. Müəssisələşmənin təsirləri. 3. İnternatdan sonrakı həyat	2	2	
9	**Mövzu 9. Azərbaycan Respublikasında dövlət uşaq müəssisələrindən uşaqların ailələrə verilməsi (De-institusionalizasiya) və alternativ qayğı Dövlət Proqramı (2006-2015-ci illər).** **Plan:** **1.** De-instutlaşma ilə bağlı Dövlət Proqramı **2.** Proqramın məqsədi. **3.** Proqramın əsas vəzifələri. **4.** Gözlənilən nəticələr. **5.** Proqramın icra planı	2	2	
10	**Mövzu 10. Qeyt-kipinq prosesi. Qeyt-kipinq prosesinə kimlər cəlb olunur? Uşaqların müəssisəyə düşməsinin qarşısının alınması. Müəssisədəki uşaqların ailələrə qaytarılması prosesi. Azərbaycanda Qeyt-kipinq sistemi** **Plan:** 1. Qeyt-kipinq prosesi. Qeyt-kipinq prosesinə kimlər cəlb olunur? 2. Uşaqların müəssisəyə düşməsinin qarşısının alınması. 3. Müəssisədəki uşaqların ailələrə qaytarılması prosesi. 4. Azərbaycanda Qeyt-kipinq sistemi	4	2	
11	**Mövzu 11. Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlarla sosial iş.** **Plan:** 1. Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan Uşaqlarla sosial iş 2. Autizm sindromlu uşaqlarla sosial iş 3. Daun sindromlu uşaqlarla sosial iş	2	2	
12	**Mövzu 12 Uşaq hüquqlarına dair beynəlxalq və milli qanunvericilik.** **Plan:** **1.** Uşaq hüquqları ilə bağlı BMT konvensiyası. **2.** Milli qanunvericilikdə uşaq hüquqları. **3.** Uşaq hüquqlarının müdafiəsi mexanizmi.	2	2	
13	**Mövzu13. Uşaq və yeniyetmələrlə məktəbdə sosial iş.** **Plan:** 1. Məktəb sosial işi nədir. 2. Dünya praktikasında məktəbin sosial işçilərin fəaliyyətinə töhvəsi.	2	2	
14	**Mövzu 14. Yuvenal ədliyyə.** **Plan:** **1.** Qanunla münaqişədə olan uşaqlarla sosial iş. **2.** Cinayət törətmiş uşaq və yeniyetmələrin cəmiyyətə inteqrasiyası. **3.** Yuvenal ədliyyənin məqsədi..	2	2	
15	**Mövzu 15. Azərbaycanda uşaq müdafiəsinə cavabdeh olan agentliklər.** **Plan:** 1. Uşaq müdafiəsi ilə bağlı fəaliyyət göstərən qurumlar. 2. Məhkəmə və prokurorluq orqanları. 3. Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar. 4. Bələdiyyələr. İctimai birliklər	2	2	
16	**Mövzu 16. Uşaqların rifahında ailənin psixo-sosial durumunun rolu.** **Plan:** **1.** Ailədə baş verən böhranların səbəbləri. **2.** Uşaqlara qarşı qəddar rəftar. **3.** Alkoqolizm və narkotiklərdən sui-istifadə. Məişət zorakılığı. **4.** Ailədə ölüm, boşanma və ayrılma	4	2	
17	**Mövzu 17. Uşaq müdafiəsində sosial iş müdaxiləsi.** **Risk qrupuna aid uşaqların müdafiəsində "Keys menecment" tətbiqinin prinsip və strategiyaları..** **Plan:** 1. "Keys menecment"in ənənəvi sosial dəstək modelindən fərqli cəhətləri.	2	2	

CamScanner ilə skan edilib

	2. Risk qrupuna aid olan uşaqların müdafiəsi üçün "Keys menecment"in minimum standartları.			
18	**Mövzu 18. Uşaqların ehtiyaclarının qarşılanması zamanı rast gəlinən çətinliklər.** **Plan:** 1. Uşaqların həyatının sosial konteksti. Uşaqların əsas ehtiyacları. 2. Mənəvi qayğı və diqqət. Həssaslıq. 3. Proqnozlaşdırıla bilmə. Dəstək. Yolgöstərmə	2	2	
19	**Mövzu 19. Uşaqların tipik problem sindromlarının müəyyənləşdirilməsi.** **Plan:** 1. Sosial problemlər. Diqqət və ya düşüncə problemləri. 2. Xəta (qəbahət) və ya aqressiya. Təlaş və depressiya. 3. Uşaqların emosional problemləri və dözümlülükləri.	2	2	
	Cəmi:	**45s.**	**30s.**	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Fənnin tədrisinin məqsədi, tələbələrdə sosial iş peşəsində mühüm yer tutan çətin həyat şəraitində olan uşaq və yeniyetmələrlə işləmək bacarığını formalaşdırmaq, uşaq və yeniyetmələrin yaş xüsusiyyətlərini öyrətmək, şəxsiyyətin inkişaf problemlərini mənimsətmək, onlara sosial iş müdaxiləsini aşılamaq, uşaq və yeniyetmələrin müdafiəsi ilə bağlı görülməli tədbirləri çatdırmaqdır.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

-Tələbə uşaq və yeniyetmələrin yaş xüsusiyyətləri ilə tanış olacaq
-Şəxsiyyətin inkişaf problemlərini başa düşəcək;
-Sosial iş müdaxiləsini öyrənəcək
-Hüquq sferasında olan uşaq və yeniyetmələrlə bağlı məsələlər haqda məlumatlanacaq
-Uşaq və yeniyetmələrin müdafiəsi ilə bağlı görülməli tədbirləri öyrənəcək
-Sosial işçi-klient münasibətlərinə müvafiq tələblərə bələd olacaq.

XIII. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Körpəlik və erkən uşaqlıq dövrünün xüsusiyyətləri
2. Erkən uşaqlıq yaşının xüsusiyyətləri
3. Erkən uşaqlıq dövründə müstəqillik meylinin formalaşması
4. Bağça yaşı dövründə uşaqların ümumi inkişafı
5. Məktəbəqədər yaş dövründə uşaqlarda idrak prosesləri və nitqin inkişafı
6. Kiçik məktəb yaşı dövrünün xüsusiyyətləri
7. Uşağın məktəbə psixoloji hazırlığı
8. Uşağın məktəb həyatının ilk dövrünün psixoloji xüsusiyyətləri
9. Kiçik yaşlı məktəblilərdə idrak proseslərinin inkişafı
10. Yeniyetməlik yaşının ümumi xarakteristikası
11. Yeniyetmə yaşında şəxsiyyətin formalaşması
12. Yeniyetmələrin mənlik və əxlaqi şüuru haqqında
13. Yeniyetmələrdə yaşlılıq hissi və meylinin formalaşması
14. Yeniyetmələrin təlim fəaliyyəti və onlarda idrak proseslərinin inkişafı
15. İlk gənclik yaşında şəxsiyyətin inkişafı
16. Gənclik yaşının ümumi xarakteristikası
17. Böyük məktəblilərin təlim fəaliyyəti və idrak proseslərinin inkişafı
18. İlk gənclik dövründə idrak proseslərinin inkişafı
19. Şəxsiyyətin inkişafı ilə bağlı nəzəriyyələr:Ziqmund Freyd- Psixoseksuallığın inkişaf nəzəriyyəsi.
20. Şəxsiyyətin inkişafı ilə bağlı nəzəriyyələr: Erik Eriksonun - Psixososial təkamül nəzəriyyəsi.
21. Şəxsiyyətin inkişafı ilə bağlı nəzəriyyələr: Jan Piyajet - Koqnitiv inkişaf nəzəriyyəsi.
22. Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların təsnifatı.
23. Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların çətinlikləri.
24. Sosial işçilərin valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlarla gördüyü işlər
25. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı törədilən zorakılıq halları
26. Uşaqlara və yeniyetmələrə göstərilən emosional zorakılıq
27. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı törədilən fiziki zorakılıq
28. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı etinasızlıq və laqeydlik halları
29. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı cinsi zorakılıq
30. Uşaqlarla bağlı müəssisələşmə prosesi.
31. De-instutlaşma ilə bağlı Dövlət Proqramı.
32. Qeyt-kipinq mexanizmi haqqında məlumat verin
33. Qeyt-Kipinq nədir?
34. Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan Uşaqlarla sosial iş
35. Autizm sindromlu uşaqlarla sosial iş

CamScanner ilə skan edilib

36. Daun sindromlu uşaqlarla sosial iş
37. Uşaq hüquqları ilə bağlı BMT konvensiyası.
38. Milli qanunvericilikdə uşaq hüquqları.
39. Uşaq hüquqlarının müdafiəsi mexanizmi
40. Məktəb sosial işi nədir.
41. Dünya praktikasında məktəbin sosial işçilərin fəaliyyətinə töhvəsi.
42. Qanunla münaqişədə olan uşaqlarla sosial iş.
43. Cinayət törətmiş uşaq və yeniyetmələrin cəmiyyətə inteqrasiyası.
44. Yuvenal ədliyyənin məqsədi.
45. Uşaq müdafiəsi ilə bağlı fəaliyyət göstərən qurumlar.
46. Uşaq müdafiəsi ilə bağlı fəaliyyət göstərən qurumlar.
47. Risk qrupuna aid olan uşaqların müdafiəsi üçün "Keys menecment"in minimum standartları
48. Uşaqların həyatının sosial konteksti. Uşaqların əsas ehtiyacları
49. Sosial problemlər. Diqqət və ya düşüncə problemləri.
50. Uşaqların emosional problemləri və dözümlülükləri.

XIV.Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. Körpəlik və erkən uşaqlıq dövrünün xüsusiyyətləri
2. Erkən uşaqlıq yaşının xüsusiyyətləri
3. Erkən uşaqlıq dövründə müstəqillik meylinin formalaşması
4. Məktəbəqədər yaş dövründə uşaqlarda idrak prosesləri və nitqin inkişafı
5. Kiçik məktəb yaşı dövrünün xüsusiyyətləri
6. Yeniyetməlik yaşının ümumi xarakteristikası
7. Yeniyetmə yaşında şəxsiyyətin formalaşması
8. Yeniyetmələrin mənlik və əxlaqi şüuru haqqında
9. İlk gənclik yaşında şəxsiyyətin inkişafı
10. Gənclik yaşının ümumi xarakteristikası
11. Şəxsiyyətin inkişafı ilə bağlı nəzəriyyələr:Ziqmund Freyd- Psixoseksuallığın inkişaf nəzəriyyəsi.
12. Şəxsiyyətin inkişafı ilə bağlı nəzəriyyələr: Erik Eriksonun - Psixososial təkamül nəzəriyyəsi.
13. Şəxsiyyətin inkişafı ilə bağlı nəzəriyyələr: Jan Piyajet - Koqnitiv inkişaf nəzəriyyəsi.
14. Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların təsnifatı.
15. Sosial işçilərin valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlarla gördüyü işlə

II Kollokvium sualları

1. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı törədilən zorakılıq halları
2. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı törədilən fiziki zorakılıq
3. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı etinasızlıq və laqeydlik halları
4. Uşaqlara və yeniyetmələrə qarşı cinsi zorakılıq
5. Uşaqlarla bağlı müəssisələşmə prosesi.
6. De-instutlaşma ilə bağlı Dövlət Proqramı.
7. Qeyt-kipinq mexanizmi.
8. Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan Uşaqlarla sosial iş
9. Autizm sindromlu uşaqlarla sosial iş
10. Daun sindromlu uşaqlarla sosial iş
11. Uşaq hüquqları ilə bağlı BMT konvensiyası.
12. Milli qanunvericilikdə uşaq hüquqları.
13. Məktəb sosial işi nədir.
14. Qanunla münaqişədə olan uşaqlarla sosial iş.
15. Yuvenal ədliyyənin məqsədi.

"Uşaq və yeniyetmələrlə sosial iş" fənninin sillabusu 050807-" Sosial iş" ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Pedaqogika, psixologiya və incəsənət kafedrasının 14 fevral 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №07) təsdiq olunmuşdur.

Fənn müəllim: m.G.M.Mirzəzadə

Kafedra müdiri: dos.A.X.Əliyev

CamScanner ilə skan edilib

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
dos. Zaur Məmmədov
"14" 02 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050807-Sosial iş
Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət
Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı. Sosial işdə tədqiqat metodları-1
Fənn proqramı: "Sosial işdə tədqiqat metodları" Bakı, 2011-ci il 1662 saylı əmri ilə BDU-da testiq edilmişdir.
Kodu: IPF-B15
Tədris ili: II (2024-2025) semestr: IV
Tədris yükü: Ümumi-150 saat; Auditoriya saatı-45 saat (30 saat mühazirə, 15 saat seminar)
Tədris forması: Əyani
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: *m.Mirzəzadə Günel Məhərrəm qızı*
E-mail ünvanı: gunelmirzazada@mail.com
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Ə.Məmmədov k.19

III. Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. Aytəkin Hüseynli, Bakı, 2013,
2. Cavid Şahmalıyev, Sosial iş bacariqlari
3. İnqilab Şahbazov,, Tədqiqat metodları, Sosial elmlər və biznes araşdırmaları, 2019.
4. Rəna Məmmədova, Sosial işə giriş Müntəxəbat. I hissə. Bakı
5. A.D. Zamanov, H.L Əliyeva. Sosial işin əsasları.Bakı -2015
6. Bayramov Ə.S., Əlizadə Ə. Ə. Sosial psixologiya. Bakı-2003
7. Q.Q.Tatarova. Sosiologiyada məlumatların təhlili metodologiyası (giriş). Ali məktəblər üçün dərslik. Bakı, «Turan Nəşrlər evi», 2014, 318 s.
8. Гласс Дж, Стэнли Дж. Статистические методы в педагогике и психологии. М: Прогресс, 1976
9. Толстова Ю. Н. Измерения в социологии. М: ИНФРА-М, 1998.
10. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования. М: Добросвет, 1998

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisinnən öncə hər hansı fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda digər fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

"Sosial işdə tədqiqat metodları" fənni sosial işdə tədqiqat prosesinin öyrənilməsi və onun metodlarından necə istifadə etməyin qaydalarını öyrədir. Tələbələri sosial iş təcrübəsi zamanı zəruri olan etik, bilik, bacarıq və vərdişləri inkişaf etdirmək, sosial işin tarixindən, ailə və qruplarla sosial işdə müdaxilə metodları haqda məlumatlandırmaq, tələbələri böhran vəziyyətlərində müdaxilə üsulları ilə tanış etmək və s. fənnin tədrisinin əsas məqsədlərindən biri hesab edilir.Həmçinin tədris kursu "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət fənləri" kafedrası nəzdində psixoloji və pedaqoji yönümlü ixtisasların tədris planı çərçivəsində işlənmişdir. Tədris planına uyğun olaraq bu kurs bakalavr səviyyəsinin tələbələri üçün müstəqil fənn kimi tədris olunur. Kursun tədrisi 2 tədris ilinin 2 semestrində 60 saat (30 s. mühazirə,30 s.məşğələ) nəzərdə tutulur.

Kursun tədrisində ilk növbədə "sosial işdə tədqiqat metodları" mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri, prinsiləri ayrı-ayrı bölmələri barədə izahlara yer verilir. Tələbələr fənni öyrənməklə sosial işlə bağlı zəruri biliklərə yiyələnəcəklər.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminarın nəticələrinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarina uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.

CamScanner ilə skan edilib

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir
-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
-4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandıra bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə(imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 30 saat , seminar 15 saat. Cəmi: 45 saat

№	Keçirilən mövzuların məzmunu	Müh.	Sem.	Tarix
1	**Mövzu1. Sosial işdə tədqiqat metodlarının mahiyyəti** **Plan:** 1. Sosial tədqiqatlar fənninin mahiyyəti. 2. Sosial tədqiqatların məqsədləri. 3. Sosial tədqiqatların növləri.	2	2	
2	**Mövzu 2. Tədqiqat və sosial işdə nəzəriyyələr.** **Plan:** 1. Nəzəriyyələrin yaranması 2. İnduksiya və deduksiya 3. Nəzəriyyənin xüssiyyətləri	2		
3	**Mövzu 3. Tədqiqatın mərhələləri** **Plan:** 1. Tədqiqat mövzusunun müəyyən edilmə mərhələsi. 2. Tədqiqat suallarının və məqsədinin müəyyənləşdirilməsi mərhələsi. 3. Tədqiqat qrafikinin hazırlaması	2	2	
4	**Mövzu 4. Tədqiqat strategiyası və məlumat toplama metodları.** **Plan:** 1. Tədqiqat dizaynı 2. Tədqiqat strategiyasının müəyyənləşdirilməsi 3. Tədqiqat strategiyasının hazırlanması	2		
5	**Mövzu 5. Birdəfəlik və təkrar tədqiqat** **Plan:** 1. Birdəfəlik tədqiqatlar 2. Təkrar tədqiqatlar 3. Longityud tədqiqat	2		
6	**Mövzu 6. Kəmiyyət metodologiyası** **Plan:** 1. Kəmiyyət metodologiyasının əsas xüsusiyyətləri. 2. Məlumatların ikinci təhlili 3. Kontent təhlil	2	2	

CamScanner ilə skan edilib

7	**Mövzu 7. Keyfiyyət metodologiyası** **Plan:** 1 Keyfiyyət intervyusu 2 Anketin hazırlanması və sualların tərtibatı 3 Keyfiyyət intervyusunun müsbət və mənfi cəhətləri	2	2	
8	**Mövzu 8. Müşahidə tədqiqat metodu kimi** **Plan:** 1. Müşahidə metodu və onun strukturu. 2. Müşahidənin növləri. 3. Müşahidənin üstün və çatışmayan cəhətləri	2		
9	**Mövzu 9. Eksperiment** **Plan:** 1. Eksperimentin təsviri və istifadəsi 2. Təbii eksperiment 4. Klassik eksperiment	2	2	
10	**Mövzu 10. İnternet tədqiqat vasitəsi kimi** **Plan:** 1. İnternet tədqiqatının üstün və zəif cəhətləri. 2. Anket sorğu 3. Onlayn intervyu. 4. Telefon sorğusu.	2	2	
11	**Mövzu 11. Bioqrafik metod** **Plan:** 1. Bioqrafik metodun mahiyyəti. 2. Şəxsiyyətin tədqiqatında bioqrafik metodun rolu. 3. Sosial işdə bioqrafik yanaşma	2		
12	**Mövzu 12. Sosiometrik metod** **Plan:** 1. Sosiometrik metodun mahiyyəti 2. Sosiometrik metod təcrübədə	2		
13	**Mövzu 13. Sosial iş sahəsində keys öyrənmə strategiyası- Case study** **Plan:** 1. Keys menecment strategiyasının mərhələləri 2. Case study praktikada	2		
14	**Mövzu 14. Sosial işdə keysi araşdırma metodları** **Plan:** 1. Genoqram 2. Ekoxəritə 3. İlkin qiymətləndirmə forması	2	2	
15	**Mövzu 15. Tədqiqatın etik məsələləri** **Plan:** 1. Tədqiqatın etik qaydaları. 2. Tədqiqatda mühüm etik məqamlar. 3. Plagiatçılıq və İstinad	2	1	
	Cəmi:45 saat	**30s.**	**15s.**	

XI. Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar:
Fənnin tədrisinin məqsədi, tələbələrin sosial biliyinin səviyyələri, sosioloji biliyin sturuktrunda emprik sosiologiyanın və tətbiqi tədqiqatların yeri, sosioloji tədqiqatların mahiyyəti, sturukturu, formaları barədə sistemli biliklərlə yaxından tanış etmək, onlara müvafiq ixtisas bilikləri və peşə fərdi işlərini dərindən aşılamaqdır.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:
-Sosial işdə tədqiqat metodlarının nəzəri əsaslarını öyrənir;
-Sosial işin tədqiqi sahəsində vacib olan məlumatları mənimsəyir;
-Fərqli situasiyalarda problemləri araşdırarkən vacib məlumatları analiz, təhlil etmək, nəzəri bilikləri praktiki tədqiqatla əlaqələndirmək metodlarına yiyələnir;

CamScanner ilə skan edilib

-Tədqiqat metodlarının sosial iş prosesi zamanı istifadəsi qaydalarını öyrənir;
-Sosial işdə müdaxilə metodologiyalarının praktik tətbiqi yollarını mənimsəyir;

XIII. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Sosial işdə tədqiqat metodlarının mahiyyəti
2. Sosial tədqiqatların növləri
3. Tədqiqat və sosial işdə nəzəriyyələr
4. Nəzəriyyələrin yaranması
5. İnduksiya və deduksiya
6. Nəzəriyyənin xüssiyyətləri
7. Tədqiqatın mərhələləri
8. Tədqiqat mövzusunun müəyyən edilmə mərhələsi.
9. Tədqiqat suallarının və məqsədinin müəyyənləşdirilməsi mərhələsi.
10. Tədqiqat qrafikinin hazırlaması
11. Tədqiqat strategiyası və məlumat toplama metodları.
12. Tədqiqat dizaynı
13. Tədqiqat strategiyasının müəyyənləşdirilməsi
14. Tədqiqat strategiyasının hazırlanması
15. Birdəfəlik və təkrar tədqiqat
16. Birdəfəlik və longityud tədqiqat
17. Təkrar və longityud tədqiqat
18. Kəmiyyət metodologiyasının əsas xüsusiyyətləri.
19. Məlumatların ikinci təhlili
20. Kontent təhlil
21. Keyfiyyət metodologiyası
22. Keyfiyyət intervyusu
23. Anketin hazırlanması və sualların tərtibatı
24. Keyfiyyət intervyusunun müsbət və mənfi cəhətləri
25. Müşahidə tədqiqat metodu kimi
26. Müşahidə metodu və onun strukturu.
27. Müşahidənin növləri.
28. Müşahidənin üstün və çatışmayan cəhətləri
29. Eksperiment metodu
30. Eksperimentin təsviri və istifadəsi
31. Təbii və klassik eksperiment
32. İnternet tədqiqat vasitəsi kimi
33. İnternet tədqiqatının üstün və zəif cəhətləri.
34. İnternet və anket sorğusu
35. Onlayn intervyu və telefon sorğusu
36. Bioqrafik metod
37. Bioqrafik metodun mahiyyəti.
38. Şəxsiyyətin tədqiqatında bioqrafik metodun rolu.
39. Sosial işdə bioqrafik yanaşma
40. Sosiometrik metodun mahiyyəti
41. Sosiometrik metod təcrübədə
42. Sosial iş sahəsində keys öyrənmə strategiyası-Case study
43. Keys menecment strategiyasının mərhələləri
44. Case study praktikada
45. Sosial işdə keysi araşdırma metodları
46. Genoqram və ekoxərite
47. Öz genoqramınızı çəkib təhlil edin.
48. Öz ekoxəritənizi çəkib təhlil edin.
49. Tədqiqatın etik məsələləri
50. Plagiatçılıq və istinad

XIV. Kollokvium suallar

I Kollokvium sualları

1. Sosial tədqiqatlar fənninin mahiyyəti və məqsədləri.
2. Sosial tədqiqatların növləri.
3. Tədqiqat nəzəriyyələrinin yaranması
4. İnduksiya və deduksiya
5. Tədqiqat suallarının və məqsədinin müəyyənləşdirilməsi mərhələsi.
6. Tədqiqat qrafikinin hazırlaması

CamScanner ilə skan edilib

7 Tədqiqat strategiyası və məlumat toplama metodları.
8 Tədqiqatın dizaynı
9 Tədqiqat strategiyasının müəyyənləşdirilməsi və hazırlanması
10 Birdəfəlik və təkrar tədqiqat

II Kollokvium sualları

1. Kəmiyyət metodologiyasının əsas xüsusiyyətləri.
2. Məlumatların ikinci təhlili və kontent təhlil
3. Keyfiyyət intervyusu və onun müsbət və mənfi cəhətləri
4. Anketin hazırlanması və sualların tərtibatı
5. Müşahidə metodu və onun strukturu, növləri
6. Müşahidənin üstün və çatışmayan cəhətləri
7. Eksperimentin təsviri və istifadəsi
8. Təbii eksperiment və Klassik eksperiment
9. İnternet tədqiqatının üstün və zəif cəhətləri.
10. Onlayn intervyu və telefon sorğusu.

"Sosial işdə tədqiqat metodları-1" fənninin sillabusu 050807-" Sosial iş" ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Pedaqogika, psixologiya və incəsənət kafedrasının 14 fevral 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №07) təsdiq olunmuşdur

Fənn müəllim: m.G.M.Mirzəzadə

Kafedra müdiri: dos.A.X.Əliyev

CamScanner ilə skan edilib